

Økologisk kvæg – nemmere dyr kan du ikke få

For Jørn Oehlenschlæger i Vamdrup er en lille flok kødkvæg ukompliceret selskab og en kilde til daglig glæde.

Tekst og foto: Troels Grønbæk

”Sygdom? Undskyld – spørgsmålet ikke forstået.”

Jørn Oehlenschlæger får et drilsk glimt i øjet, da samtalen om dyrevelfærd bevæger sig omkring sygdom. For selvfølgelig kan én af hans 14 køer, kvier eller kalve af kødkvægsracen Salers da have en dårlig dag. Men egentlig sygdom er så sjældnen, at han dårligt kan huske det.

”Sådan er det at have økologisk kvæg, der næsten altid er ude – de er bare raske. Så sørger jeg naturligvis for, at de har foder nok, adgang til frisk vand og et tørt sted at ligge. Og den største del af året går de på en mark nær stalden, så de frit kan vælge, om de vil være ude eller inde”, fortæller Jørn Oehlenschlæger.

Belønningen er rolige dyr, som er nemme at håndtere. Fx skal de kun have et enkelt stød eller to fra el-hegnet, før de respekterer det. Og under flytning fra én mark til en anden går køerne ingen steder, før Jørn Oehlenschlæger går foran med en stok. Det lærer kalvene så også.

”De har en tillid, som gør alting lettere. Jeg kan jo kalde dem til mig. Det er en daglig glæde”, konstaterer han.

Sliksten med hvidløg

Hvis kvæg skal have det godt, skal deres mave(r) være i orden. Den side af sagen klarer først og fremmest med frodige græsmarker.

”Faktisk er det første græs om foråret så stærkt, at dyrene skal have mulighed for at variere kosten med halm”, fortæller Jørn Oehlenschlæger.

Når græsvæksten tager af, bliver menuen suppleret med wrappet græs (en slags ensilage), korn og halm. Hertil kommer en sliksten med mineraler.

”Den er med hvidløg, fordi det er godt til at holde fluerne væk fra dyrene”, forklarer han.

En trussel lurder dog på kvæget, når det græsser på lavbundsjord: En snylter kaldet leverikten, som angriber leveren. Herfra bevæger dens larver sig ud med afføringen – parat til at blive ædt af nye græsædere.

”Derfor skal dyrene flyttes rundt til andre jordstykker, specielt i juli-august, hvor ikterne er værst. De kan hæmme tilvæksten, og bliver det slemt, får man en melding fra slagteriet”, fortæller Jørn Oehlenschlæger.

Se 'European Agricultural Fund for Rural Development' (EAFRD)

Mange dejlige timer

Så slap han alligevel ikke helt for at tale sygdom.

"Selvfølgelig skal økologer også være opmærksomme på eventuelle symptomer. Og hvis man kender sine kreaturer, kan man se, hvis der er noget galt", mener Jørn Oehlenschläger.

Han startede oprindeligt som hobbylandmand, blev siden fuldtids med både grise og kvæg, men er nu tilbage på hobbyniveauet. Siden 1997 har han været økolog.

"Forskellen ligger i holdningen. Konventionelt landbrug er nærmest en industri, hvor vi andre er mere i pagt med naturen. Vi kan ikke bare sprøjte markerne eller give dyrene medicin", konstaterer Jørn Oehlenschläger, som også kan konstatere langt mere smag i økologiske fødevarer.

Han mener, at et mindre kvæghold uden problemer kan forenes med almindeligt arbejde – også selv om man, som han, ønsker at se sine dyr mindst to gange om dagen. Så end ikke myndighedernes mange krav i form af momsregistrering, øremærkning, hektarstøtteansøgning m.m. bør holde nogen tilbage, hvis de virkelig vil have dyr.

"Der venter mange dejlige timer sammen med sådan en flok kvæg", lover Jørn Oehlenschläger.

For yderligere information om dyrevelfærd og sundhed på mindre økologiske bedrifter, se landbrugsinfo.dk/oekologi/dyrevelfaerd. Se også [facebook.com/livpaalandet](https://www.facebook.com/livpaalandet).

En kvart ko til venner og bekendte

Langt hovedparten af Jørn Oehlenschlägers kødproduktion bliver afsat privat i kvarter til en næsten fast kundekreds – efter at dyrene er blevet slagtet og opskåret på det økologisk godkendte slagteri "Villes Slagtehus" i Hejls i Sønderjylland.

Ud over køer i fjerdedele er en betydelig del af kvæget solgt til avl hos andre producenter.

Billedtekster

1. Stille og rolige dyr, som man kan "snakke med". Jørn Oehlenschlæger kan trygt vende ryggen til sine køer.
2. Jørn Oehlenschlægers arbejdskasket har hans "trosbekendelse" trykt på remmen: Økologi & Dyrevelfærd.
3. Jørn Oehlenschlæger med kvier, som med udsigt til besøg af en potentiel køber er blevet lukket ind i stalden.
4. Flokken af køer og kalve i fri dressur på en mark umiddelbart bag Jørn Oehlenschlægers hus. Bemærk, at nogle dyr har horn. Det hører racen til, og da køerne ikke er aggressive, får de af og til lov til at beholde denne naturlige "hovedbeklædning".